

A ogrynyň günäsi?..

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 24 января, 2025

A ogrynyň günäsi?.. A OGRYNYŇ GÜNÄSİ?..

Men dymaýyn, size hronologiá aýdyp bersin:

SSSR-den 27 million, Germaniyadan 5,3 million, Angliyádan 357 müň, ABŞ 405 müň we başgalar bilen jemi 75 million adamyň ölen Ikinji jahan urşy soňlandy.

Uruş döwründe ABŞ-nyň Prezidenti F.Ruzwelt bilen I.Stalin dostana gatnaşyklary saklady. Ruzwelt 1945-nji ýylda aradan çykansoň, onuň ýerine gelen G.Trumen «Sowuk urşy» başlatdy.

Yzyndan...

ABŞ-nyň ýolbaşçylygynda 1949-njy ýylda harby bieleleşik NATO guruldy.

NATO haçanda Germaniya Federatiw Respublikasyny hataryna goşup, ýaraglanşygy häýdatmaga başladam welin, SSSR-iň öňbaşçylygynda 1955-nji ýylda Warşawa pakty guruldy. Yöne: Şol ýyl Warşawa pakty Ýewropanyň howpsuzlygy üçin NATO-nyň we Warşawa paktynyň dargadılmagyny teklip etdi. Oňyn jogap almady...

Yzyndan...

Adananyň «Injirlik» bazasyndan howalanan amerikan «U-2» içälylyçylykly uçarynyň 1960-njy ýylda sowet topragynda ele

salynmagy we 1962-nji ýylda ABŞ-nyň Türkiýä we İtaliýa ýadro raketalaryny ýerleşdirmegi netijesinde SSSR-iňem Kuba ýerleşmegi ýaly wakalar dünýäni ursuň bosagasyna getirdi. Fransiýa NATO-nyň harby düzüminden çykdy.

Belgiýa ýaly ABŞ-nyň ýüziýrtyklygyna garşy çykan ýewropaly kabisir agza ýurtlar SSSR bilen uruşdan gaça durýan we ýumşama bilen hyzmatdaşlygy öňe çykarýan Harmel beýannamasynyň kabul edilmegini üpjün etdi.

Germaniýanyň premýer-ministri Willi Brandt iki polýusly dartgynlylygy ýumşatmak üçin diplomatik gepleşikleri ýola goýdy.

Eger uruş turaýsa iñ uly ýykgyncyliga Ýewropa sezewar boljakdy.

Yzyndan:

- **OÑYNA GIDIŞ**

Bolup geçen nebit krizisi bilen ýetmişinji ýyllarda girdejilerini artdyran SSSR ýaraglanyşygy haýdadyp, «SS-20» ballistik raketalaryny Ýewropadaky Warşawa paktyna girýän ýrtlara bermäge başlady.

Munuň üçin ABŞ orta aralykly «Pershing-2» ballistik raketalaryny ýewropaly ýaranlarynyň çäklerine ýerleşdirmek isledi. Germaniýa ýaly ýurtlar nyşana düşmek islemeýändiklerini aýtsalar-da, ABŞ-na boýun egmäge mejbur boldular...

Yzyndan...

ABŞ we SSSR-iň arasynda 1987-nji ýylda «Orta aralykly ýadro güýçleri ylalaşygyna» gol çekildi. Dünýä rahat dem aldy...

Galyberse-de... «Sowuk uruş» gutaransoň, 1991-nji ýylda NATO-Russiýa gatnaşyklary başlady. Russiýa NATO/Demirgazyk Atlantik hyzmatdaşlygy geňeşine girdi.

Russiýa 1994-nji ýylda NATO-nyň Parahatçylyk üçin umumy hyzmatdaşlyk maksatnamasyna gatnaşdy. (Bu guramanyň ady üýtgedilip, 1997-nji ýylda NATO/Ýewropa-Atlantik umumy hyzmatdaşlyk geňeşi boldy.)

1997-nji ýylyň 20-21-nji martynda Helsinkide B.Klinton bilen B.Ýelsin duşuşyp, NATO-Russiýa gurujuy hereketiniň arasynda hyzmatdaşlyk ylalaşygyna gol çekildi.

Muňa laýyklykda:

NATO-nyň gorag funksiýasy öz işine dowam etdirmeli, ýöne artdyrylmaly däldi.

NATO agza ýurtlaryna harby we ýadro güýçlerini ýerleşdirmeli däldi.

NATO-Russiýa bilelikde hereket etmelidi.

Yzyndan...

NATO-nyň baş sekretary H.Solana Russiýanyň Daşary işler ministri Primakov bilen 1997-nji ýylyň 14-nji maýynda Parižde NATO-Russiýa gurujuy senedi-howpsuzlyk ylalaşygyna gol çekdi.

Yzyndan...

NATO bilen Russiýanyň arasynda terrorçylyk ýaly meselelerde nähili hyzmatdaşlyk ediljeginiň ugruny kesitleýän Hemiselik hyzmatdaşlyk geňeşi guruldy.

Yzyndan:

• **GÜNDOGARA GIÑELYÄR**

Hemme zat diýseň gowy barýardy. Emma:

Özüni dünýäniň imperatory saýýan ABŞ-nyň zor salmagy bilen 1999-njy ýylyň 12-nji martynda Çehiýa respublikasy, Weneriýa, Polşa NATO-nyň düzümine kabul edildi.

Russiýa NATO-nyň bu giñelmesine garşylyk görkezdi. Şol ýyl NATO-nyň BMG-nyň Howpsuzlyk geňeşiniň karary bolmazdsn Kosowa girip, Serbiýa garşy harby operasiýa geçirmegi Russiýany gynandyrdy.

Yzyndan...

2022-nji ýylyň 21-22-nji noýabrynda Pragada jemlenşen NATO Bolgariýany, Estoniýany, Latwiýany, Litwany, Rumyniýany, Slowakiýany, Sloweniýany bileleşige kabul edilendigini mälim etdi.

Russiýa bolýan zatlara indi gowy düşünýärdi: NATO dowamly Gündogara bakan omzaýardy!

NATO-nyň özüne tarap giňäp gelmegi Russiýany ynamsyzlygyň girdabyna sokdy. Özem NATO-nyň käbir täze agzalary SSSR-iň garşysyna urşan «Üçler soýuzynyň» (Страны «оси» и их союзники) agzalarydy!

ABŞ NATO guramasyna perdelenip Russiýany gabaýardy.

Bu ýagdaý Ýewropa bileleşigi bilen ABŞ-nyň arasyna «gara pişik» sokdy.

Russiýany “gižželemegiň nämä geregi bardy?»

Emma ABŞ kejeňeklik bilen dünýäniň «ýeke-täk hojaýyny ýaly alyp baryp, NAT0-nyň Russiya tarap süýşmejegine beren sözlerini ýatdan çykardy! Gaýtam: SSSR-e araçäkleşyän agza döwletler Polşa we Pribaltika ýurtlaryna harby bazalary ýerleşdirdi.

ABŞ-nyň Prezidenti Jo Baýden Ukrainiananyň NAT0 agza edilmegi üçin düwmä basdy. Gürjüstan meselesinde-de ABŞ şoňa meňzeşini edipdi, hernä urşuň bări ýanyndan gaýdylypdy.

Netijede şu günki urşuň turmagyna sebäp bolundy.

Hronologiya şeýle diýýär!

Ýurdumyzda käbir barmaklar hazır «günäkär» hökmünde Orsyýete çommalýar.

Nasretdin Ependiniň dilinde aýtsam:

Ogrynyň – ABŞ-nyň hiç günäsi ýokmy, gadyrdan?

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 02.03.2022 ý. Publisistika